

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
ННІ ІМ
Кафедра іноземних мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФАХОВА КОМУНІКАЦІЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ»

1. Загальна інформація про курс

Мова викладання	Курс викладається англійською та українською мовами.
Статус дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Некоз І.В., канд.п.н., доц.
Корпоративна пошта / E-mail:	im@vu.cdu.edu.ua
Затвердження та перегляд робочої навчальної програми	Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов 28.08.2025, протокол № 1 Затверджено цифровим підписом завідувача кафедри через систему “е-Силабус” Зміни та доповнення внесено 28.08.2025

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Фахова комунікація іноземною мовою» належить до обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми циклу загальної підготовки. Вивчення дисципліни базується на знаннях та навичках, набутих студентами під час вивчення дисциплін «Іноземна мова» та «Іноземна мова професійного спрямування» та взаємопов'язана з іншими дисциплінами, які входять до циклу загальної та професійної підготовки. Вивчення її рекомендується планувати на 1 семестр.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу охоплює практичну, когнітивну, емоційно-розвиваючу, освітню, професійну та виховну цілі.

Практична мета: формувати у студентів комунікативну, професійну, наукову та соціокультурну компетенції, що забезпечать уміння ефективно використовувати іноземну мову в різноманітних ситуаціях навчально-академічного та професійного, наукового, соціального спілкування, одержувати необхідну інформацію з іншомовних джерел.

Когнітивна: формувати у студентів когнітивну компетенцію у взаємозв'язку з іншими видами компетенцій.

Емоційно-розвиваюча: формувати у студентів позитивне ставлення до оволодіння як мовою, так і культурою англomовного світу.

Освітня: розвивати у студентів здатність до самооцінки та самовдосконалення, що допоможе їм успішно завершити курс вищої освіти і стане передумовою їхнього наступного професійного росту. Освітні цілі реалізуються завдяки читанню різноманітних пізнавальних текстів іноземною мовою, що дають можливість ознайомитися з проблемами історичних наук та науковим сьогоденням країн англomовного світу.

Професійна мета: формувати у студентів професійну компетенцію шляхом ознайомлення їх з фаховою лексикою, спеціальною термінологією; формування мовленнєвих стратегій у сфері професійної та наукової комунікації.

Виховна мета: виховувати і розвивати у студентів почуття самосвідомості; формувати вміння міжособистісного спілкування, необхідні для повноцінного функціонування як у науковому, навчальному середовищі, так і за його межами, що сприяє формуванню їх світогляду та ціннісних орієнтацій, розвитку мислення, пам'яті, уяви.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Фахова комунікація іноземною мовою» передбачено, що у результаті вивчення студент повинен **знати**:

- *граматичні структури, що є необхідними для вираження відповідних функцій та понять засобами іноземної мови, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній, професійній та науковій сферах;*
- *правила англійського синтаксису, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати широке коло текстів в академічній, професійній та науковій сферах;*
- *мовні форми, властиві для офіційних та розмовних варіантів академічного, професійного та наукового мовлення;*
- *широкий словниковий запас (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній, професійній та науковій сферах;*

та **вміти**:

- *розуміти, які ключові цінності, переконання та поведінка в академічному, професійному та науковому середовищі України відрізняються при порівнянні однієї культури з іншими;*
- *розуміти різні корпоративні культури в конкретних професійних та наукових контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною;*
- *застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному, професійному та науковому середовищі;*
- *належним чином поводити себе і реагувати у типових академічних, професійних, наукових ситуаціях, а також знати правила взаємодії між людьми у різних ситуаціях повсякденного життя.*

4. Компетентності та очікувані результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології.

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності

СК2. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.

СК3. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.

СК8. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.

СК15. Здатність організувати особистий професійний розвиток та визначати свою роль і завдання при реалізації заходів відповідно до спеціальності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, **програмними результатами вивчення** дисципліни «Фахова комунікація іноземною мовою» є такі:

ПРН2. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.

ПРН7. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН14. Сприяти поширенню в українському суспільному просторі сучасної європейської історичної культури.

5. Обсяг і характеристика курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	В9 Історія та археологія - Історія. Історична спадщина в публічному просторі	
Рік навчання	1	1
Семестр вивчення	1	1
обов'язкова /вибіркова	обов'язкова	обов'язкова
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	24	8
Лекційні заняття	0	0
Практичні заняття	24	8
Семінарські заняття	0	0
Лабораторні заняття	0	0
Самостійна та індивідуальна робота	66	82
Форма підсумкового контролю	Залік	Залік

6. Пререквізити курсу

Дисципліна вивчається в 1 семестрі

7. Технічне забезпечення

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних офісних програм та онлайн-сервісів

8. Політика курсу

Письмові роботи. Очікується, що студенти будуть виконувати письмові домашні завдання (лексичні та граматичні вправи, комунікативні завдання). У випадку якщо студент не отримав протягом семестру необхідну кількість балів для підсумкового контролю, він може виконати передбачені програмою завдання, узгодивши з викладачем терміни виконання.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів можуть бути кваліфіковані як академічна недоброчесність. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

Відвідування занять. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усі строків визначених для виконання усних та письмових завдань, передбачених курсом.

9. Схема курсу

Тема, основні питання / завдання	Розподіл годин за темами та формами занять (денна/за очна)	Форми та методи проведення	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання для самостійної роботи, год	Форма контролю, бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Jobs Related to History					

Практичне заняття 1. Historian (Introduction) 1. Phonetic Drills: English proverbs about language (1). 2. Text 1: What does a Historian do? Retrieved from: https://www.careerexplorer.com/careers/historian/ (Introduction). 3. Grammar: Present Tenses in English.	2	Лексичний метод. Метод навчання, що базується на завданнях (task-based learning). Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Усні фонетичні та усні й письмові лексичні завдання з практичного заняття (1 год) 2. Письмові граматичні завдання з практичного заняття (1 год) 3. Ознайомлення з тематичними матеріалами (1 год)	Перевірка розуміння прочитаного за допомогою виконаних вправ (0-5 балів)
Практичне заняття 2. Historian (Terms and Definitions) 1. Phonetic Drills: English proverbs about language (2). 2. Text 1: What does a Historian do? Retrieved from: https://www.careerexplorer.com/careers/historian/ (Terms and Definitions). 3. Grammar: Present Tenses in English.	2	Метод навчання, що базується змісті (content-based learning). Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Знайти еквіваленти історичних термінів у статті (1 год) 2. Визначити дефініції поданих історичних понять (1 год). 3. Огляд матеріалів щодо підготовки до усного мовлення (1 год)	Перевірка виконаних завдань (0-5 балів)
Практичне заняття 3. Historian (Summary) 1. Phonetic Drills: English proverbs about language (3). 2. Text 1: What does a Historian do? Retrieved from: https://www.careerexplorer.com/careers/historian/ (Summary). 3. Grammar: Present Tenses in English	2	Комунікативний метод. Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Підготувати план статті та надати коротко основну думку (summary) (1 год.) 2. Підготувати переказ(1 год.) 3. Письмові граматичні завдання з практичного заняття (1 год)	Опитування, перевірка виконаних завдань (0-5 балів)
Практичне заняття 4. History Teacher (Introduction) 1. Phonetic Drills: English proverbs about time (1). 2. Text 2: Types of Historians (Introduction). 3. Discussing of the topic (Introduction). 4. Grammar: Past Tenses in English (Form).	2	Лексичний метод. Метод навчання, що базується на завданнях (task-based learning). Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Усні фонетичні та усні й письмові лексичні завдання з практичного заняття (1 год) 2. Письмові граматичні завдання з практичного заняття (1 год) 3. Ознайомлення з матеріалами щодо проведення дискусії (1 год)	Перевірка розуміння прочитаного за допомогою виконаних вправ (0-5 балів)
Практичне заняття 5. History Teacher (Terms and Definitions) 1. Phonetic Drills: English proverbs about time (2). 2. Text 2: Types of Historians (Terms and Definitions).	2	Метод навчання, що базується змісті (content-based learning). Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Знайти еквіваленти наукових термінів у статті (1 год) 2. Визначити дефініції поданих наукових понять (1 год). 3. Огляд матеріалів щодо підготовки до дискусії (1 год)	Перевірка виконаних завдань (0-5 балів)

3. Discussing of the topic (Task 1). 4. Grammar: Past Tenses in English (Use).					
Практичне заняття 6. History Teacher (Summary) 1. Phonetic Drills: English proverbs about time (3). 2. Text 2: Types of Historians (Summary). 3. Discussing of the topic (Task 2). 4. Grammar: Past Tenses in English (Practice).	2	Комунікативний метод. Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Підготувати план статті та надати коротко основну думку (summary) (1 год.) 2. Узагальнення матеріалів щодо підготовки до дискусії (Summary) (1 год.) 3. Письмові граматичні завдання з практичного заняття (1 год)	Опитування, проведення інтерв'ю, перевірка виконаних завдань (0-5 балів)
Практичне заняття 7 Archivist (Introduction) 1. Phonetic Drills: English proverbs about work (1). 2. Text 3: Archivist: Job Description (Introduction). 3. The oldest archives (Introduction). 4. Grammar: Future Tenses in English (Form).	2	Лексичний метод. Метод навчання, що базується на завданнях (task-based learning). Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Усні фонетичні та усні й письмові лексичні завдання з практичного заняття (1 год) 2. Письмові граматичні завдання з практичного заняття (1 год) 3. Ознайомлення з матеріалами щодо найстаріших архівів (1 год)	Перевірка розуміння прочитаного за допомогою виконаних вправ (0-5 балів)
Практичне заняття 8. Archivist (Terms and Definitions) 1. Phonetic Drills: English proverbs about work (2). 2. Text 3: Archivist: Job Description (Terms and Definitions). 3. The oldest archives (Task 1). 4. Grammar: Future Tenses in English (Use).	2	Метод навчання, що базується на змісті (content-based learning). Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Знайти еквіваленти наукових термінів у статті (1 год) 2. Визначити дефініції поданих наукових понять (1 год). 3. Огляд матеріалів щодо найстаріших архівів (1 год)	Перевірка виконаних завдань (0-5 балів)
Практичне заняття 9. Archivist (Summary) 1. Phonetic Drills: English proverbs about work (3). 2. Text 3: Archivist: Job Description (Terms and Definitions). 3. The oldest archives (Task 2). 4. Grammar: Future Tenses in English (Use).	2	Комунікативний метод. Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Підготувати план статті та надати коротко основну думку (summary) (1 год.) 2. Узагальнення матеріалів щодо найстаріших архівів (Discussion) (1 год.) 3. Письмові граматичні завдання з практичного заняття (1 год)	Опитування, проведення переговорів, перевірка виконаних завдань (0-5 балів)

Практичне заняття 10. How to Craft a Professional Resume (Introduction) 1. Phonetic Drills: English proverbs about weather (1). 2. Text 4: Resume or CV. What is the difference? (Introduction) 3. Writing Resume. (Task 1). 4. Grammar: Review (Practice 1).	2	Лексичний метод. Метод навчання, що базується на завданнях (task-based learning). Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Усні фонетичні та усні й письмові лексичні завдання з практичного заняття (1 год) 2. Письмові граматичні завдання з практичного заняття (1 год) 3. Ознайомлення з матеріалами щодо написання резюме (1 год)	Перевірка розуміння прочитаного за допомогою виконаних вправ (0-5 балів)
Практичне заняття 11. How to Craft a Professional Resume Terms and Definitions) 1. Phonetic Drills: English proverbs about weather (2). 2. Text 4: Resume or CV. What is the difference? (Terms and Definitions) 3. Writing Resume (Task 2). 4. Grammar: Review (Practice 2).	2	Метод навчання, що базується змісті (content-based learning). Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Знайти еквіваленти наукових термінів у статті (1 год) 2. Визначити дефініції поданих наукових понять (1 год). 3. Огляд матеріалів щодо написання резюме (1 год)	Перевірка виконаних завдань (0-5 балів)
Практичне заняття 12. How to Craft a Professional Resume (Summary) 1. Phonetic Drills: English proverbs about weather (3). 2. Text 4: Resume or CV. What is the difference? (Summary). 3. Writing Resume (Task 3). 4. Grammar: Review (Practice 3).	2	Комунікативний метод. Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Підготувати план статті та надати коротко основну думку (summary) (1 год.) 2. Узагальнення матеріалів щодо написання резюме (Summary) (1 год.) 3. Письмові граматичні завдання з практичного заняття (1 год)	Опитування, перевірка виконаних завдань (0-5 балів)
Практичне заняття 13. Scientific Research Article Terms and Definitions) 1. Phonetic Drills: English proverbs about weather (2). 2. Text 4: What is scientific writing (Terms and Definitions) 3. What you need to write an excellent scientific article? (Task 1). 4. Grammar: Review (Practice 1).	2	Метод навчання, що базується змісті (content-based learning). Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	1. Знайти еквіваленти наукових термінів у статті (1 год) 2. Визначити дефініції поданих наукових понять (1 год). 3. Огляд матеріалів щодо написання наукової статті (1 год) 4.	Перевірка виконаних завдань (0-5 балів)

Практичне заняття 14. Scientific Research Article (Summary) 1. Phonetic Drills: English proverbs about weather (3). 2. Text 4: What is scientific writing (Summary). 3. What you need to write an excellent scientific article? (Task 1). 4. Grammar: Review (Practice 2).	2	Комунікативний метод. Граматико-перекладний підхід.	Основна: 2 Додаткова: 1, 2	5. Підготувати план статті та надати коротко основну думку (summary) (1 год.) 6. Узагальнення матеріалів щодо написання наукової статті (Summary) (1 год.) 7. Письмові граматичні завдання з практичного заняття (1 год)	Опитування, перевірка виконаних завдань (0-5 балів)
Всього балів за змістовим модулем 1	100				100
Всього годин за змістовим модулем 1	28				
Лекцій	0				
Семінарських занять	0				
Практичних занять	28				
Лабораторних занять	0				
Самостійна робота	62				

10. Система оцінювання та вимоги

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою Університету, чотирибальною шкалою (5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»), і шкалою оцінок ЄКТС. На поточний контроль відводиться 75 балів, на підсумковий контроль (ПМК) – 25 балів.

Оцінювання поточної успішності студентів на окремих навчальних заняттях та за виконання завдань самостійної роботи визначається диференційовано, відповідно до рівня складності завдань, та встановлюється в межах від 0 до 5 балів.

Виконання завдань самостійної роботи є обов'язковим. До їх виконання допускаються всі студенти. Студент, який не виконав поточних завдань, не підготувався до практичних занять, отримує 0 балів. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати шляхом виконання у визначений термін завдань, передбачених програмою. За виконані завдання нараховуються від 0 до 5 балів.

11. Критерії оцінювання успішності навчання

1. Завданням **поточного контролю** є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу шляхом усного та письмового опитування, аналіз виконання завдань індивідуальної та самостійної роботи, умінь самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту, написання анотацій, здатності публічно, письмово чи в електронному форматі представляти певний матеріал та ін.

Критеріями оцінювання у ході поточного контролю є:

а) під час поточної аудиторної роботи на практичних заняттях:

- активна участь у діалогах, дискусіях та пропонуваніх формах роботи на практичних заняттях;
- виконання запропонованих усних та письмових завдань на практичних заняттях;

б) при усних відповідях:

- розуміння основного змісту поданих у нормальному темпі невеликих за обсягом текстів та статей фахового та наукового спрямування, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися;
- початок, підтримання, відновлення та завершення розмови у відповідності з мовленнєвою ситуацією;

в) при виконанні письмових завдань:

- читання з повним розумінням тексти та статті фахового та наукового спрямування, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися;
- знаходження необхідної інформації у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал;
- уміння написати резюме, анотацію статті та обґрунтування наукового дослідження за зразком у відповідності до поставленого комунікативного завдання;

г) при виконанні завдань для самостійної роботи:

- повнота виконання завдання;
- творчість та самостійність виконання.

2. Завданням **підсумкового контролю** (ПМК) є **комплексна** діагностика результатів навчання, глибини засвоєння студентом програмного матеріалу з навчальної дисципліни, логіки та взаємозв'язків між окремими його змістовими модулями, здатності до творчого використання набутих знань. Підсумковий контроль здійснюється за поточними результатами (60 балів) та модульною контрольною роботою (40 балів) у формі тесту.

Тест містить 40 завдань, кожне з яких оцінюється в 1 бал, наприклад:

Бали	Критерії оцінювання
40	Студент правильно виконав 40 завдань із 40 завдань тесту
30	Студент правильно виконав 30 завдань із 40 завдань тесту
20	Студент правильно виконав 20 завдань із 40 завдань тесту
15	Студент правильно виконав 15 завдань із 40 завдань тесту
5	Студент правильно виконав 5 завдань із 40 завдань тесту

12. Перелік питань для підсумкового контролю

Завданням **підсумкового контролю** (екзамену) є комплексна діагностика результатів навчання, глибини засвоєння студентом програмного матеріалу з навчальної дисципліни, логіки та взаємозв'язків між окремими його змістовими модулями, здатності до творчого використання набутих знань.

Перелік питань:

- 1) Перекласти фрагмент тексту фахового спрямування.
- 2) Зробити анотацію статті англійською мовою
- 3) Представити обґрунтування наукового дослідження англійською мовою

Бали	Критерії оцінювання
1 питання – 10 балів	10 балів – повне розуміння прочитаного, наявність незначних неточностей при передачі змісту прочитаного 6-9 балів – загальне розуміння прочитаного, наявність неточностей при передачі змісту 0-5 балів – часткове розуміння прочитаного, наявність помилок при передачі змісту
2 питання – 10 балів	10 балів – повне розуміння статті, анотування за зразком, наявність незначних неточностей 6-9 балів – загальне розуміння статті, анотування за зразком, логічні неточності та відхилення від змісту статті 0-5 балів – часткове розуміння статті, анотування не за зразком, наявність помилок та невідповідностей змісту статті
3 питання – 20 балів	20 балів – правильна передача основних положень наукового дослідження засобами англійської мови за зразком обґрунтування 10-19 балів – частково правильна передача основних положень наукового дослідження засобами англійської мови з порушенням логічного викладення основних положень обґрунтування та зразку обґрунтування 1-9 балів – частково неправильна передача основних положень наукового дослідження засобами англійської мови з порушенням логічного викладення основних положень обґрунтування, зразку обґрунтування та з наявністю помилок
0 балів	Невиконання завдань екзамену

Список рекомендованої літератури / інтернет-ресурси / нормативні документи

Основна:

1. **English for Students of History:** Навчальний посібник для студентів- істориків. Укладачі: Куліш І.М., Некоз І.В., Колісник В.Ю. – Київ: Видавець Цибульська, 2025. – 81 с.

Допоміжна:

1. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник. – Київ, Логос, 2019. – 352 с.
2. Eastwood John. Oxford Practice Grammar. – Oxford University Press, 2019. – 334 p.
3. Liz and John Soars. New Headway. Students' Book. Pre-Intermediate. – Oxford University Press, 2019. – 143 p.

Інформаційні ресурси

1. Електронний варіант навчального посібника та методичних рекомендацій.
2. Електронні бібліотеки мережі Internet".
3. Encarta Encyclopedia (www.encartaencyclopedia.com/)
4. Britannica Encyclopedia (www.britannica.com/)
5. Microsoft Encyclopedia (www.microsoft.com)